

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การศึกษากระบวนการจัดการเรียนรู้ตามอรรถศาสตร์ แหล่งเรียนรู้ตามอรรถศาสตร์ สวนยายเฮ้า บ้านโนนจาน อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methodology) กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นกลุ่มบุคคลตามมาตรา 9 พระราชบัญญัติการศึกษาออกนอกระบบและการศึกษาตามอรรถศาสตร์ พ.ศ. 2551 ซึ่งประกอบด้วย ผู้เรียน ได้แก่ เด็กและเยาวชนในพื้นที่ ที่เข้ามาศึกษาในแหล่งเรียนรู้สวนยายเฮ้า ผู้จัดการเรียนรู้ ได้แก่ แหล่งเรียนรู้สวนยายเฮ้า และผู้ส่งเสริมและสนับสนุน ได้แก่ ผู้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอรรถศาสตร์ อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ตลอดจนผู้สนับสนุนจากทุกภาคส่วน กรอบเนื้อหาในการวิจัยยึดตามแนวทางการจัดการศึกษาตามอรรถศาสตร์ ใช้เนื้อหาตามพระราชบัญญัติการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอรรถศาสตร์ พ.ศ.2551 มาตรา 9 (1), (2), (3) ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัยดำเนินการในช่วงเดือน พฤศจิกายน 2552- พฤษภาคม 2553 สถานที่วิจัย คือแหล่งเรียนรู้สวนยายเฮ้า บ้านโนนจาน อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม การวิจัยครั้งนี้ยึดวัตถุประสงค์ของการวิจัยเป็นหลัก

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา ของแหล่งเรียนรู้ตามอรรถศาสตร์ สวนยายเฮ้า บ้านโนนจานอำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม
2. เพื่อศึกษากระบวนการจัดการเรียนรู้ของแหล่งเรียนรู้ตามอรรถศาสตร์ สวนยายเฮ้า บ้านโนนจานอำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยสรุปได้ว่า

1. สภาพปัจจุบัน ปัญหา ของแหล่งเรียนรู้ตามอรรถศาสตร์ สวนยายเฮ้า บ้านโนนจาน อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม

1.1. จุดแข็ง ภายในบริเวณบ้านโนนจาน ที่ตั้งแหล่งเรียนรู้ตามอัธยาศัย สวนขยาย
เข้า นั้น ชาวบ้านในชุมชนได้มีการรวมกลุ่มการนำเอาสมุนไพรที่อยู่รอบ ๆ ตัว มาแปรรูปเพื่อ
ออกจำหน่ายในรูปแบบที่หลากหลาย เช่น

1.1.1 กลุ่มแปรรูปสมุนไพร การนำสมุนไพรมาทำเป็นลูกประคบ นำ
สมุนไพรมาตากแห้งแล้วบรรจุห่อ เช่น หญ้าหวาน ชะเอม มะตูม การบดละเอียด บรรจุห่อ
เช่น ว่านชักมดลูก บอระเพ็ด มะรุม ขมิ้นชัน หรือบรรจุในรูปแบบของแคปซูล เช่น อบเชย
บอระเพ็ด ฟ้าทะลายโจร มะรุม เป็นต้น ซึ่งการแปรรูปสมุนไพรออกจำหน่ายนั้นสามารถทำ
เป็นอาชีพได้ โดยมีพ่อค้าเข้ามารับซื้อถึงที่ และบางส่วนก็นำไปจำหน่ายเองในตัวเมืองใหญ่ ๆ

1.1.2 กลุ่มผลิตตุ๊กตาจากผักตบชวา เพื่อออกจำหน่ายได้ผลผลิตดีเช่นกัน

1.1.3 พื้นที่มีลำคลอง เหมาะแก่การทำนา ทำให้ได้ข้าวหอมมะลิ 105 ที่มี
คุณภาพดี

1.1.4 คนชุมชนที่มีความเข้มแข็ง

จากพลังของชุมชนที่มีความเข้มแข็ง และแหล่งเรียนรู้ตามอัธยาศัย อยู่ไม่ไกลจาก
ชุมชน มีสาธารณูปโภคพื้นฐานที่สะดวก เหมาะสมที่จะนำมาพัฒนา ประกอบกับ ชุมชนก็เห็น
ความสำคัญในการพัฒนาท้องถิ่น เห็นคุณค่าให้การร่วมมือตลอดเวลา ให้การสนับสนุน ชุมชน
ให้การช่วยเหลือ โดยมีการร่วมมือกันทั้งวัด โรงเรียนและด้วยพื้นที่บริเวณนี้เป็นพื้นที่ที่อยู่ใน
เขตทุ่งกุลารั้งจึงทำให้มีหน่วยงานหลายหน่วยงานเข้ามาให้การช่วยเหลืออยู่ตลอดเวลา เช่น
มหาชีวิตอิสานได้เข้าไปอบรมผู้นำชุมชน เพื่อเป็นต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียง ทำให้ชาวบ้านมี
การตื่นตัวอยู่ตลอดเวลา คนชุมชนมีบทบาทในการมีส่วนร่วมในด้านต่าง ๆ ในแหล่งเรียนรู้
สวนขยายเข้า เช่น การมีส่วนร่วมในการวางแผน มีบทบาทในกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ
โครงการ การดำเนินกิจกรรมในการใช้ประโยชน์ นำเอากิจกรรมต่าง ๆ มาใช้ให้เกิดประโยชน์
มีส่วนร่วมในการได้รับประโยชน์

1.2. จุดอ่อน เนื่องประชากรส่วนใหญ่ภายในชุมชนได้ร่วมกันแปรรูปสมุนไพร
ในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อออกจำหน่าย จึงทำให้พ่อ แม่ ผู้ปกครอง ต้องออกไปส่งหรือออกไป
จำหน่ายสมุนไพร หรือผลิตภัณฑ์ที่ทำขึ้น ทำให้ลูกหลานต้องอาศัยอยู่กับญาติผู้ใหญ่ เช่น ปู่ ย่า
ตา ยาย จึงเป็นภาวะเสี่ยงในปัญหาต่าง ๆ เช่น

1.2.1 เกิดปัญหาเด็กขาดความอบอุ่น

1.2.2 ภาวะเสี่ยงการติดยาเสพติดหรือการพนัน ทำให้เป็นเด็กก้าวร้าว

1.2.3 เด็กเสพเทคโนโลยีมากเกินไป ได้รับวัฒนธรรมที่ไม่ดีจากสื่อ

การที่เด็กไม่ได้อยู่กับพ่อแม่ ผู้ปกครอง เด็กจะขาดความอบอุ่น ขาดการให้คำแนะนำจากผู้ปกครองอย่างใกล้ชิด เพราะการที่เด็กอยู่กับผู้สูงอายุ หรือญาติผู้ใหญ่ นั้นจะตามใจเด็กเป็นส่วนใหญ่ และอาจจะไม่รู้เท่าทันเด็ก

1.3 โอกาสในการพัฒนา ปัจจุบันเทคโนโลยีสมัยใหม่ได้เข้ามาอยู่ในชีวิตประจำวันอย่างแยกไม่ออก ซึ่งเป็นสิ่งที่น่าเรียนรู้ และจดจำ เพื่อปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมและสังคมในปัจจุบันที่เป็นอยู่ และเพื่อความสะดวกสบาย แหล่งเรียนรู้ตามอสังขยา สอนขยายเข้า ได้คงความเป็นลักษณะธรรมชาติในตัวของมันเอง การจัดการเรียนรู้ให้เรียนไปกับธรรมชาติ โดยการจัดการเรียนรู้ให้กลมกลืนเป็นส่วนหนึ่งของธรรมชาติ เพื่อให้ผู้เรียนได้เกิดทักษะที่จำเป็นในการดำรงชีวิต ให้อยู่รอด อยู่ดี อยู่เย็น เพื่อให้เกิดความสุขความสำเร็จ เป็นประโยชน์ ให้คนรุ่นใหม่ปรับตัวเข้ากับธรรมชาติ ได้พบเจอกับธรรมชาติจริง ๆ ได้สัมผัสท้องทุ่ง ต้นไม้ ใบหญ้า สัตว์ สิ่งมีชีวิต ที่อยู่คู่กับเรามา ทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ถึงระบบนิเวศ จะได้เกิดการปรับตัวให้เข้ากับธรรมชาติ ไม่เอาเปรียบธรรมชาติเพียงอย่างเดียว โดยเป็นผู้รับเพียงอย่างเดียว ซึ่งแหล่งเรียนรู้สวนขยายเข้า ได้มีการฟื้นฟูธรรมชาติให้กลับคืนมาสู่สังคมชนบทอีกครั้งหนึ่ง เป็นการคืนกับธรรมชาติกลับคืน ซึ่งจะสวนกระแสกับในปัจจุบันที่มีการพัฒนา โดยการทำลายระบบนิเวศน์ แหล่งเรียนรู้ “สวนขยายเข้า” จะเป็นการพัฒนาที่คงสภาพธรรมชาติเอาไว้เป็นการปลูกจิตสำนึกให้คนกลับมาสู่วิถีแห่งธรรมชาติซึ่งเป็นรากเหง้าของวิถีชีวิตของคนในชุมชน เช่น

1.3.1 การปลูกพืช โดยการนำไม้พื้นถิ่นที่หายากมาปลูก

1.3.2 การแบ่งพื้นที่ตามแนวทฤษฎีใหม่

1.3.3 การทำนาโดยวิถีธรรมชาติ

1.4. ข้อจำกัดในการพัฒนา นอกจากผู้จัดแหล่งเรียนรู้ มีความต้องการที่จะช่วยเหลือเยาวชนลูกหลานที่อยู่ในพื้นที่ และพื้นที่ใกล้เคียง ให้ได้รับการเติมเต็มในกระบวนการเรียนรู้และทักษะชีวิต เพื่อให้เกิดทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตประจำวัน ให้อยู่รอด อยู่ดี อยู่เย็น เพื่อให้เกิดความสุข ความสำเร็จ เป็นประโยชน์ ให้เยาวชนปรับตัวเข้ากับธรรมชาติ จุดประสงค์อีกประการหนึ่ง คือผู้จัดแหล่งเรียนรู้ต้องการตอบแทนคุณบ้านเกิด เพื่อเป็นตัวอย่างในการปลูกฝังจิตสำนึกรักบ้านเกิด ปลูกฝังทักษะชีวิต เพื่อให้เยาวชนได้นำไปใช้ในการแก้ไขปัญหาในการดำรงชีวิตต่อไป แต่ด้วยเหตุที่ผู้จัดแหล่งเรียนรู้ไม่ได้อยู่ประจำในสถานที่ตั้งของแหล่งเรียนรู้ จึงทำให้การดูแลแหล่งเรียนรู้มีข้อจำกัด เช่น

1.4.1 การปรับภูมิทัศน์ขาดความต่อเนื่อง

1.4.2 การบำรุงรักษาคูแฉะแฉะต้นไม้

1.4.3 การบำรุงรักษาอาคารสถานที่ต่าง ๆ ภายในสวนขาดการต่อเนื่อง

2. กระบวนการในการศึกษากระบวนการจัดการศึกษาตามอรรถศาสตร์ แหล่งเรียนรู้

สวนยายเฮ้า บ้านโนนจาน อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม จากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในฐานะการเรียนรู้ ทำให้เกิดกระบวนการในการศึกษากระบวนการ 3 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 ศึกษาสภาพสภาพปัจจุบัน ปัญหา ของแหล่งเรียนรู้ สวนยายเฮ้า บ้าน

โนนจาน อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม

ขั้นที่ 2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ของแหล่งเรียนรู้ สวนยายเฮ้า บ้านโนนจาน

อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม

ขั้นที่ 3 ประเมินผลการศึกษากระบวนการจัดการศึกษาตามอรรถศาสตร์ แหล่ง

เรียนรู้สวนยายเฮ้า บ้านโนนจาน อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม

อภิปรายผล

จากการสรุปผลการวิจัย ทำให้ได้ประเด็นที่น่าสนใจที่นำมาอภิปรายผล ได้ดังนี้

1. สภาพปัจจุบัน ปัญหา ของแหล่งเรียนรู้ตามอรรถศาสตร์ สวนยายเฮ้า บ้านโนนจาน

อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ภายในบริเวณบ้านโนนจาน ที่ตั้งแหล่งเรียนรู้ตามอรรถศาสตร์ สวนยายเฮ้า นั้น ชาวบ้านในชุมชนได้มีการรวมกลุ่มการนำเอาสมุนไพรที่อยู่รอบๆตัวมาแปรรูปเพื่อออกจำหน่ายในรูปแบบที่หลากหลาย เช่น กลุ่มแปรรูปสมุนไพร การนำสมุนไพรมาทำเป็นลูกประคบ นำสมุนไพรมาตากแห้งแล้วบรรจุห่อ เช่น หล้าหวาน ชะเอม มะตูม การบดละเอียด บรรจุห่อ เช่น วานชักมดลูก บอระเพ็ด มะรุม ขมิ้นชัน หรือบรรจุในรูปแบบของแคปซูล เช่น อบเชย บอระเพ็ด ฟ้าทะลายโจร มะรุม เป็นต้น ซึ่งการแปรรูปสมุนไพรออกจำหน่ายนั้นสามารถทำเป็นอาชีพได้ โดยมีพ่อค้าเข้ามารับซื้อถึงที่ และบางส่วนก็นำไปจำหน่ายเองในตัวเมืองใหญ่ ๆ กลุ่มผลิตตุ๊กตาจากผักตบชวา เพื่อออกจำหน่ายได้ผลผลิตดีเช่นกัน พื้นที่มีลำคลอง เหมาะแก่การทำนา ทำให้ได้ข้าวหอมมะลิ 105 ที่มีคุณภาพดี คนชุมชนที่มีความเข้มแข็ง กอปรกับชุมชนก็เห็นความสำคัญในการพัฒนาท้องถิ่น

เมื่อประชากรส่วนใหญ่ภายในชุมชนได้ร่วมกันแปรรูปสมุนไพรในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อออกจำหน่าย จึงทำให้พ่อ แม่ ผู้ปกครอง ต้องออกไปส่งหรือออกไปจำหน่ายสมุนไพร หรือผลิตภัณฑ์ที่ทำขึ้น ทำให้ลูกหลานต้องอาศัยอยู่กับญาติผู้ใหญ่ เช่น ปู่ ย่า ตา ยาย

จึงเป็นภาวะเสี่ยงในปัญหา เกิดปัญหาเด็กขาดความอบอุ่น เสี่ยงการติดยาเสพติดหรือการพนัน ทำให้เป็นเด็กก้าวร้าว เกิดสภาพเทคโนโลยีมากเกินไป ได้รับวัฒนธรรมที่ไม่ดีจากสื่อ การที่เด็กไม่ได้อยู่กับพ่อแม่ ผู้ปกครอง เด็กจะขาดความอบอุ่น ขาดการให้คำแนะนำจากผู้ปกครองอย่างใกล้ชิด เพราะการที่เด็กอยู่กับผู้สูงอายุ หรือญาติผู้ใหญ่ นั้นจะตามใจเด็กเป็นส่วนใหญ่ และอาจจะไม่รู้เท่าทันเด็ก ซึ่งปัจจุบันเทคโนโลยีสมัยใหม่ได้เข้ามาอยู่ในชีวิตประจำวันอย่างแยกไม่ออก ซึ่งเป็นสิ่งที่น่าเรียนรู้ และจดจำ เพื่อปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมและสังคมในปัจจุบันที่เป็นอยู่ และเพื่อความสะดวกสบาย

แต่ภายในแหล่งเรียนรู้ตามอัครยาชัย สวนขยายเข้า ได้คงความเป็นลักษณะ ธรรมชาติจัดการจัดการเรียนรู้ให้กลมกลืนเป็นส่วนหนึ่งของธรรมชาติ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะที่จำเป็นในการดำรงชีวิต ให้อยู่รอด อยู่ดี อยู่เย็น เพื่อให้เกิดความสุข ความสำเร็จ เป็นประโยชน์ให้คนรุ่นใหม่ปรับตัวเข้ากับธรรมชาติ ได้พบเจอกับธรรมชาติจริงๆ ซึ่งแหล่งเรียนรู้สวนขยายเข้า ได้มีการฟื้นฟูธรรมชาติให้กลับคืนมาสู่สังคมชนบทอีกครั้งหนึ่ง เป็นการคืนกับธรรมชาติ กลับคืน ซึ่งจะสวนกระแสกับในปัจจุบันที่มีการพัฒนา โดยการทำลายระบบนิเวศน์ แหล่งเรียนรู้ “สวนขยายเข้า” จะเป็นการพัฒนาที่คงสภาพธรรมชาติเอาไว้เป็นการปลูกจิตสำนึกให้คนกลับมาสู่วิถีแห่งธรรมชาติซึ่งเป็นรากเหง้าของวิถีชีวิตของคนในชุมชน เช่น การปลูกพืช โดยการนำไม้พื้นถิ่นที่หายากมาปลูก การแบ่งพื้นที่ตามแนวทฤษฎีใหม่ การทำนาโดยวิถีธรรมชาติ

นอกจากผู้จัดแหล่งเรียนรู้ มีความต้องการที่จะช่วยเหลือเยาวชนลูกหลานที่อยู่ในพื้นที่ และพื้นที่ใกล้เคียงให้ได้รับการเติมเต็มในกระบวนการเรียนรู้และทักษะชีวิต ให้เยาวชนปรับตัวเข้ากับธรรมชาติ จุดประสงค์อีกประการหนึ่ง คือผู้จัดแหล่งเรียนรู้ต้องการตอบแทนคุณบ้านเกิด เพื่อเป็นตัวช่วยในการปลูกฝังจิตสำนึกรักบ้านเกิด ปลูกฝังทักษะชีวิต เพื่อให้เยาวชนได้นำไปใช้ในการแก้ไขปัญหาในการดำรงชีวิตต่อไป แต่ด้วยเหตุที่ผู้จัดแหล่งเรียนรู้ ไม่ได้อยู่ประจำในสถานที่ตั้งของแหล่งเรียนรู้ จึงทำให้การดูแลแหล่งเรียนรู้มีข้อจำกัดในการปรับภูมิทัศน์ขาดความต่อเนื่อง ขาดการบำรุงรักษาดูแลดูแลต้นไม้ การบำรุงรักษาอาคารสถานที่ต่าง ๆ ภายในสวนขาดการต่อเนื่อง

2. กระบวนการศึกษากระบวนการจัดการเรียนรู้ของแหล่งเรียนรู้ตามอัครยาชัย สวนขยายเข้า บ้านโนนจาน อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน อันประกอบด้วย ขั้นที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา ของแหล่งเรียนรู้ สวนขยายเข้า บ้านโนนจาน อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ขั้นที่ 2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ของแหล่งเรียนรู้ สวนขยายเข้า บ้านโนนจาน อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ขั้นที่ 3 ประเมินผล

การศึกษากระบวนการจัดการศึกษาตามอัชชาตัย แหล่งเรียนรู้ สวนขยายเข้า บ้าน โนนจาน อำเภอ พยุหะภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ผู้เรียนสามารถทำกิจกรรมได้อย่างมีกระบวนการ คือมี พฤติกรรมกล้าคิดกล้าแสดงออก มีพฤติกรรมการวางแผนในการทำงาน ตรงต่อเวลา มีความ ร่วมมือในกลุ่ม และการแสดงความคิดเห็น โดยแหล่งเรียนรู้เปรียบเสมือนห้องเรียนที่ฝึกให้คน เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เพื่อที่จะก้าวไปสังคมได้อย่างมั่นใจ การจัดกิจกรรมในแหล่งเรียนรู้เป็น การช่วยสร้างคนได้ เพราะการที่ได้ไปใช้ชีวิตในช่วงเวลาหนึ่งในสังคมที่มีชีวิตเรียบง่าย ได้เรียน วิธีชีวิตและการอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่ม มีชีวิตที่ความสนุกสนาน ได้เรียนรู้น้ำใจในกลุ่ม สร้างคนให้ มีน้ำใจ รู้จักการให้เพื่อนมนุษย์ด้วยกัน สอนให้คนเป็นคนอย่างสมบูรณ์ ซึ่งไม่อาจเรียนได้ใน ตำรา และการเรียนรู้เป็นสิ่งที่จำเป็นที่ต้องจัดให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน และ การจะให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดีมีผู้เรียนจะเรียนรู้ได้ดี เมื่อสิ่งที่เรียนมีความหมายต่อเขาเอง การเรียนรู้ที่ดีต้องตรงกับความสนใจและความจำเป็นของผู้เรียน

จะเห็นได้ว่าการจัดกิจกรรมของแหล่งเรียนรู้สวนขยายเข้า เป็นประสบการณ์การเรียนรู้ นอกห้องเรียนที่ผู้เรียนได้ทั้งความรู้ ความสุข ความรัก ความทรงจำ และที่สำคัญคือ ประสบการณ์ชีวิต และยังช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์ และพัฒนาผู้เรียนให้ เต็มศักยภาพของแต่ละบุคคลให้มากที่สุด การสร้างบรรยากาศภายในแหล่งเรียนรู้เป็นกลิ่นอาย ของความรู้สึกลึกซึ้งที่ได้รับในระหว่างการทำกิจกรรมภายในแหล่งเรียนรู้ ความสัมพันธ์อันดี ระหว่างเพื่อน มีความแตกต่างจากสภาพห้องเรียนปกติที่เด็กเคยชิน ผู้เรียนรู้สึกสบาย ๆ มี ความสุข และสนุกกับการเรียนรู้ โดยนำเอาทรัพยากรธรรมชาติหรือทรัพยากรที่มีอยู่มาใช้ให้ เกิดประโยชน์ในการพัฒนาร่างกาย จิตใจ สติปัญญา และอารมณ์ โดยมีวิทยากรซึ่งผ่านการ อบรมและมีความรู้ โดยเฉพาะเป็นผู้ดำเนินการ กิจกรรมของแหล่งเรียนรู้สวนขยายเข้า เป็น วิธีการจัดการเรียนรู้ ที่จัดขึ้น เพื่อพัฒนาส่งเสริมสนับสนุน รวมถึงป้องกันและแก้ปัญหาของ ผู้เรียน เป็นการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ที่ต้องการส่งเสริมให้ผู้เรียน เรียนรู้ผ่านการปฏิบัติจริงและ เรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ทำให้ผู้เรียนได้ใช้ความรู้ ความคิด ความร่วมมือทุกคน ทุกคนมีความสุข กับกิจกรรมที่ทุกคนเป็นเจ้าของ เพราะการเรียนรู้เกิดจากความสนใจของผู้เรียนเองจะทำให้เขา มีความตั้งใจ ความสนใจ สนุกสนานกับการเรียนรู้ กับสิ่งที่ตนเองสนใจ และการเรียนรู้เกิด จากกระบวนการค้นพบด้วยตนเอง คือ การเรียนรู้จากการกระทำเป็นขั้นของการเรียนรู้จาก การใช้ประสาทสัมผัสรับรู้สิ่งต่าง ๆ การลงมือกระทำช่วยให้เด็กเกิดการเรียนรู้ได้ดี การเรียนรู้ จากความคิดเป็นขั้นที่ผู้เรียนสามารถสร้างมโนภาพในใจได้ และสามารถเรียนรู้จากภาพแทน ความจริงได้ เป็นกระบวนการที่สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาความรู้ ความคิดของผู้เรียน

ได้เป็นอย่างดี

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ได้เข้าใจถึงความสัมพันธ์ของมนุษย์ที่ต้องพึ่งพาสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ และก่อให้เกิดความรับผิดชอบในการอนุรักษ์ธรรมชาติ ตลอดจนให้สามารถเพิ่มพูนทักษะพื้นฐานของการอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่ม พัฒนาความเข้าใจค่านิยมที่ถูกต้อง โดยเข้าใจถึงความสัมพันธ์ที่แท้จริง เข้าใจและประทับใจความสวยงามตามธรรมชาติ เข้าใจและยอมรับบุคคลอื่นที่แตกต่างกัน และพัฒนาบุคคลโดยการอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่มประชาธิปไตย โดยเน้นการยอมรับบุคคลอื่น สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมประชาธิปไตยอย่างมีประสิทธิภาพ เข้าใจและรับผิดชอบต่อส่วนรวมดีขึ้น ซึ่ง สอดคล้องกับแนวทางในการพัฒนาของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 ที่ให้มีการพัฒนาการเรียนรู้ตลอดชีวิต ส่งเสริมให้คนไทยได้เรียนรู้อย่างต่อเนื่อง สามารถเข้าถึงแหล่งความรู้ทั้งที่เป็นวิทยาการสมัยใหม่ วัฒนธรรมและภูมิปัญญา ที่มุ่งสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ตลอดชีวิต ส่งเสริมให้จัดการเรียนรู้ในหลากหลายรูปแบบ และปรับสภาพแวดล้อมให้เอื้ออำนวยกับ การสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้สร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องให้กับคนทุกช่วงวัย ให้ตระหนักถึงประโยชน์และความสำคัญของการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่นำไปสู่การยกระดับคุณภาพชีวิตและความสามารถในการดำรงชีวิตได้อย่างรู้เท่าทัน และสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพคนและสังคมไทยสู่สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ ซึ่งให้มีการสืบค้น ถอดความรู้ภูมิปัญญาที่อยู่ในตัวคนออกเป็นความรู้ที่ผู้อื่นสามารถเรียนรู้ สนับสนุนให้คนรุ่นใหม่ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับภูมิปัญญาท้องถิ่นจากการปฏิบัติจริงร่วมกับปราชญ์ ผู้รู้ และผู้สูงอายุที่มีประสบการณ์ และมีกระบวนการที่สอดคล้องกับข้อเสนอการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่ 2 (พ.ศ. 2552 – 2561) ที่เสนอระบบการเรียนรู้ที่เอื้ออำนวยให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต มีนิสัยใฝ่เรียนรู้ มีความสามารถคิด วิเคราะห์ แก้ปัญหา และมีคุณธรรมนำความรู้ โดยอาจอยู่ในระบบการศึกษาและนอกระบบการศึกษา และมีปัจจัยและเครื่องมือต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนให้เกิดการเรียนรู้ที่เหมาะสมและเต็มตามศักยภาพ ทั้งที่มาจากระบบศึกษาปกติและจากนอกระบบ เช่น สื่อการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสามารถเข้าถึง ได้ทุกแห่งและทุกเวลา ประเด็นสำคัญในการปฏิรูประบบการเรียนรู้ คือ การเน้นความสำคัญของปัจจัยที่เอื้ออำนวยให้เกิดการเรียนรู้ นับตั้งแต่ครู ผู้ปกครอง ชุมชนบุคคล ตัวอย่าง สื่อมวลชน รวมถึงสื่อการเรียนรู้ การสอน และเทคโนโลยี เป็นต้น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะต่อการศึกษาระบบการจัดการเรียนรู้ของแหล่งเรียนรู้ตามอัครยาชัย สนวนายเฮ้า

1.1 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของแหล่งเรียนรู้ ควรส่งเสริมสนับสนุนการสร้างเครือข่ายแหล่งเรียนรู้ เพื่อกระจายการบริการให้ครอบคลุมทุกเป้าหมายและเสริมประสิทธิภาพการบริการซึ่งกันและกัน

1.2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของแหล่งเรียนรู้เป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งที่จัดขึ้นในรูปของกิจกรรมการเรียนรู้นอกห้องเรียน ควรสร้างความตระหนักให้ทุกฝ่ายเห็นคุณค่า และนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน

2. ข้อเสนอแนะต่อการวิจัยการศึกษาระบบการจัดการเรียนรู้ของแหล่งเรียนรู้ตามอัครยาชัย สนวนายเฮ้า

2.1 ควรสนับสนุนด้านวิชาการให้กับแหล่งเรียนรู้ เพื่อให้ผู้รับผิดชอบแหล่งเรียนรู้มีแนวทางการดำเนินงาน เพื่อร่วมกันพัฒนามาตรฐานคุณภาพการให้บริการ โดยเน้นการมีส่วนร่วมของชุมชน

2.2 การจัดการเรียนรู้ของแหล่งเรียนรู้ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการพัฒนาผู้เรียนผ่านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ควรมีการติดตามผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ